

Szószerinti jegyzőkönyv a 2009. június 8. napján tartott rendkívüli OIT ülésről

Dr. Fazekas Sándor:

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács rendkívüli ülésén szeretettel köszöntöm dr. Baka András elnöki bíró urat. Tisztelt kollegák határozatképesek vagyunk, 11-en vagyunk jelen. Akik előre jelezték távollétüket, késésüket: dr. Bárándy Gergely képviselő úr, Molnár Albert képviselő úr később érkezik, Szabóné dr. Kerékgyártó Judit elnök asszony pedig pár perccel belül itt lesz. Kedves kollegák úgy tűnik, hogy kis késéssel, de várhatóan a létszámunk teljes lesz.

Tisztelt Tanács a Magyar Köztársaság elnöke írásban arról tájékoztatott, hogy az 1997. évi LXVI. törvény 40. § (1) bekezdése alapján, illetőleg az Alkotmány 48. § (1) bekezdésére figyelemmel 2009. május 28. napján javasolta az Országgyűlésnek, hogy a Legfelsőbb Bíróság elnöki tisztségére dr. Baka Andrást válassza meg.

Közben belép a terembe dr. Szabóné dr. Kerékgyártó Judit.

Szeretettel köszöntelek Judit foglalj helyet.

Dr. Baka András elnöki bíró úr szakmai életrajzát a Magyar Köztársaság elnöke mellékelten megküldte a levélhez, ezt a szakmai önéletrajzot az Országos Igazságszolgáltatási Tanács tagjai megkapták valamennyien, tehát ismerik.

Kedves kollégák, a napirendünk a mai napra dr. Baka András elnöki bírói úr meghallgatása lesz. Kérdezem, hogy ezzel a napirenddel kapcsolatban, illetőleg egyéb a napirenddel összefüggő kérdés, észrevétel van-e bárki részéről. Gatter elnök úr parancsolj.

Dr. Gatter László:

Köszönöm szépen, elnökhelyettes úr. Szeretnék a napirendben egy módosítást kérni, vegyük fel napirendre azt az előterjesztést, ami most került kiosztásra. Elnökhelyettes úr elmúlt egy évi munkájának az elismerésével kapcsolatos előterjesztésemet kérem tűzze napirendre a Tisztelt Tanács.

Dr. Fazekas Sándor:

Köszönöm szépen, van-e napirenddel kapcsolatban még bárkinek észrevétele, kérdése. Akkor a napirendről szavaznánk Tisztelt kollegák. Itt a napirend második pontjával kapcsolatban én nyilvánvalóan tartózkodni fogok, de egyben fogok szavaztatni akkor, vagy ha úgy gondoljátok külön.

Akkor az egyes napirendi pontunk az elnöki bíró úr meghallgatása, erre vonatkozóan indítom a szavazást a napirend elfogadása tekintetében. Most indítom.

12 igen szavazattal elfogadta a tanács a napirendet.

A második napirenddel kapcsolatban indítom a szavazást, most indítom.

11 igen szavazattal és 1 tartózkodás mellett elfogadtuk a napirendet.

Kedves kollégák javaslom, hogy az első napirendi pont keretében adjuk meg a szót elnöki bíró úrnak, hogy tartson számunkra tájékoztatást a programjáról és ezt követően adnám meg a

szót a tanács tagjainak a kérdések észrevételek megtétele céljából. Elnöki bíró úrral már konzultáltunk, hozzájárult ahhoz, hogy a későbbiekben a jegyzőkönyvet nyilvánossá tegyünk. Ezt a kérdést természetesen a Tanács tagjainak is felteszem.

Kérdezem, hogy a jegyzőkönyv nyilvánosságra hozatalával a Tanács tagjai egyetértenek-e? Indítom a szavazást.

12 igen szavazattal egyhangú a döntésünk.

Rögzítsük a jegyzőkönyvben, a pontosítást dr. Gatter László elnök úr is igennel szavazott, tehát 13 igen szavazattal fogadta el a Tanács.

Ezek után megadom a szót dr. Baka András elnöki bíró úrnak. Parancsolj András.

Dr. Baka András:

Köszönöm Elnök úr és tekintettel arra, hogy egyetértettünk azzal, hogy a meghallgatás jegyzőkönyve nyilvánosságra kerül, kérem engedje meg, hogy itt az ülés elején leszögezzem jelöltségem kapcsán, annak időtartama alatt, annak segítésére, a jelöltség segítésére, annak sikerének előmozdítására senkit nem kértem. Megválasztásom esetén senkinek semmiféle pozíciót, előnyt, vagy semminemű támogatást nem ígértem. A magyar demokrácia állapotát mutatja ez, és fontosnak tartom megjegyezni, hogy ezt egyetlen párt, vagy szervezet és annak egyetlen tagja sem kérte tőlem. Én azt hiszem, hogy a Tanács tagjainak nem kell részletesebben indokolnom, hogy miért tettem ezt a nyilatkozatot. A sajtóban különböző híresztelések jelentek meg és én azt hiszem, hogy a Legfelsőbb Bíróság elnöki pozíciója az a pozíció, amelynek választási eljárása a lehető legtisztább kell, hogy legyen és ezért minden félreértést szerettem volna eloszlatni ezzel kapcsolatban.

Szeretném megköszönni a Tanács tagjainak, hogy annak ellenére, hogy ez immár a második meghallgatás, lehetőséget adtak nézeteim kifejtésére. Magam is úgy gondolom, hogy ez a döntés indokolt volt, hiszen az előző meghallgatásom 13 hónappal ezelőtt történt. 13 hónap Magyarországon, a magyar politikában, a magyar jogéletben hosszú idő és ez is indokolja ezt a meghallgatást. Úgy gondolom, hogy a Tanács helyesen döntött, hogy míg korábban 17 éves nemzetközi bírói és bírói igazgatási gyakorlattal néztem a Magyarországi viszonyokat, a Magyarországi jogi helyzetet, a bíróságok tevékenységét, az elmúlt években és az elmúlt év során immár magyar bíróként részt véve az ítélezésben, az igazgatásban belülről hazai bíróként is látom ezeket a kérdéseket. Bíró vagyok, bírói munkát végzek, látom a kollégák, a bírák, a bírósági alkalmazott, igazságügyi alkalmazottak életét, munkáját és mindennapi tevékenységét. Én azt hiszem, hogy ez fontos dolog, tehát fontos az, hogy ne csak ügyeket, hanem embereket, feladatokat közvetlenül lásson az ember. Mindezt annak ellenére fontosnak tartottam megjegyezni, hogy a nézeteim az elmúlt egy évben nem túl sokat változtak, így többek között az Országgyűlés Alkotmányügyi Bizottsága előtt részletesen kifejtett elképzeléseimhez alapvetően hasonló, amit ma is vallok. A magyar bírósági igazgatást én, úgy mint korábban, egy bírósági öngazgatási modell keretében tartom elképzelhetőnek. Ma is azt vallom, amit korábban kifejtettem, hogy bár elméletileg mind az igazságügyi miniszter alá szervezet bírósági, mint pedig az attól elkülönült igazgatásnak van létjogosultsága. Európában különböző formái vannak ennek. A mai magyar viszonyok között azonban, és ezt a rendszerváltozás óta eltelt idő tapasztalatai igazolják, az adott helyzetben, az adott körülmények között, figyelemmel az 1997-es bírósági reform rendszerére, az elkülönült bírósági igazgatásnak van racionalitása és létjogosultsága. Nem lehet kitenni, és ezt nagyon hangsúlyozom, nem lehet kitenni az igazságszolgáltatás rendszerét a politika intenzív

hullámzásainak, hiszen az igazságszolgáltatás és a bírósági munka alapkövetelménye a függetlenség, a kiszámíthatóság és nagyfokú stabilitás. Ezeknek a tényezőknek mindenhol, de különösen nagy jelentősége van olyan országokban, ahol a rendszerváltozás lezajlott és rendszerváltozást követően bizonyos értelemben átmeneti állapotok alakultak ki, a stabil kifejezést itt nem használnám.

A második alaptétel, hogy a bírósági reform óta eltelt idő tapasztalatait le kell vonni, a reformot folytatni kell, én most ebben a körben különösen nem akarok utalni azokra a tanulmányokra amelyek készültek, ugye a három tudományos intézet tanulmányai, jogszociológiai tanulmányok, egyetemi tanulmányok keletkeztek, amelyek a bírósági rendszer szervezetét és működését vették vizsgálat alá. Én úgy gondolom, hogy ezeket a tanulmányokat kritikusan kell értékelni. Figyelembe kell venni, az OIT ugye a maga állásfoglalásában ezt meg is tette, ugye 55 pontban értékelte, hogy mi hasznosítható, pl. a három tudományos intézet kutatásaiból. Tehát ennek kritikus figyelembe vételével az 1997-es bírósági reformot folytatni kell és én azt hiszem, hogy nincs vita se közöttünk, sem a nagy politika között.

Korábban sokat szoltam, és most engedjék meg nekem, hogy ne szóljak túl sokat erről, a bíróságok és a bírósági igazgatás átláthatóságáról. Én voltam az, aki már a kezdet kezdetén azt mondta, hogy nagyobb nyilvánosságot kell adni a bírósági igazgatásnak, jobban átláthatónak kell lenni, a bíróság tevékenységének. Ez egy összetett fogalom, az átláthatóság, a nyilvánosság összetett fogalom. Én nem mondom azt, hogy minden igazgatási döntést közzé kell tenni, hiszen ezek részben belső anyagok. Olyan döntéseket, ahol a dolog természete kívánja, ami a nagyközönség érdeklődésére tart számot nyilvánosságra kell hozni. Ezért javasoltam korábban az Országgyűlés Alkotmányügyi Bizottságán a meghallgatáson, hogy az OIT jegyzőkönyvet is közzé kell tenni és nagyon örülök, hogy az OIT ezt a gyakorlatot elfogadta és azóta is számos lépést tett a nyilvánosság biztosítására. A nyilvánosságnak van egy része a tárgyalótermi nyilvánosság, erről sokat nyilatkoztam a sajtóban, nyilatkozzon-e a bíró, vagy ne nyilatkozzon a bíró azokról az ügyekről, amelyeket befejezett és egyáltalán a kollegái ügyeiről. Arról nyilván szó se lehet, hogy a folyamatban lévő ügyekről nyilatkozzon. Tehát ezek olyan kérdések, amelyek mind a nyilvánosság körébe tartoznak és nyilván ezeket részletesen kifejtem, ha erre kérdés érkezik.

Programomban nagy hangsúlyt fektettem az egyenlőtlenségek kiküszöbölésére, tekintettel arra, hogy Magyarországon bizonyos körzetekben, meghatározott bíróságokon a legfontosabb probléma az eljárások időszerűségének biztosítása, az ügyhátralék csökkentése. Jelentősek az ügyek számában, és a munkateherben megmutatkozó különbségek. Én azt hiszem, hogy az ügyforgalmi statisztikákból, amelyeket különböző, a bírósági közlönyben és máshol is az OIT közzétett, egyértelműen látszanak a tendenciák és látszanak a problémák is. Én erről több alkalommal is szoltam, most is az a véleményem, hogy lehetőség szerint ezeket csökkenteni kell. Tudom, hogy erőfeszítések történtek az elmúlt évben, különleges erőfeszítések történtek, jogszabályi változások, a főváros új álláshelyeket kapott, és jelentős mozgások voltak kirendelések tekintetében is. Nem vagyok benne biztos, hogy ezek az eszközök elegendőek, ugye az elektronizálást nem is említettem, a fizetési meghagyásoknak a kivitelét sem. De én azt hiszem, hogy ezeknek kell, hogy valamilyen látszata legyen, bár én önmagában a kirendeléssel, a „több pénz, több álláshely” szemlélettel szemben szkeptikus vagyok. Ezzel enyhíteni lehet, de nem hiszem, hogy véglegesen meg lehet oldani a problémákat. Én azt a komplex megközelítést vallom, ami most az utóbbi időben kifejezetten tükröződik, hogy ez egyrészt jogalkotási kérdés, pénzkérdés is, de kirendelés kérdése, elektronizáció kérdése, tehát ezeket az ügyeket így kellene komplexen kezelni. Ismerem az idevágó statisztikákat és tudomásom van, mint ahogy már kifejtettem, az elmúlt évben megtett intézkedésekről. Úgy gondolom, hogy ezt a munkát folytatni kell.

Korábban kifejtettem, hogy az ítélkezés minőségének a javítása, az egyik alapvető feladat. Az ítélkezés minőségét véleményem szerint leghatékonyabban a képzéssel lehet javítani. Hivatalvezető Asszony terjedelmes beszámolóját, és abban a Bíróképző Akadémia munkáját láttam, képből vagyok. Tudom, hogy milyen jellegű képzést végez az Akadémia és azt kell mondanom, hogy a képzés irányával, a képzés módszerével én egyetértek, és azzal is tisztában vagyok, hogy ez a képzés egyre nehezebb, egyre kevesebb pénz van a képzésre, azt is látom, hogy a meglévő tanfolyamokból, a többnapos tanfolyamokból kisebb tanfolyamokat, rövidebb tanfolyamokat csinálnak, tehát számos szükségmegoldást kell bevezetni. Ennek ellenére azt mondom, hogy - és Solt elnök úrral is beszélgettem erről és ő azt mondta, hogy a képzés mindenütt ilyen, én azért szeretném azt, hogy ez a képzés még általánosabb legyen és minden bíróra kiterjedjen, ki kell terjedjen a bírói kar egészére. Én óvakodom azt mondani, hogy kötelező képzés, mert mindig kiforgatják. Hallottam a legutóbbi beszámolómat követően, hogy „a padba akarja ültetni a bírót”, mondta valaki, iskolapadba akarja ültetni a bírót. Én megtartanám a képzésnek ezt a jellegét ami most van, ezt a tanfolyami típusú képzést, megtartanám azt, hogy a bírák válasszanak szakterületüknek megfelelően, ugyan úgy, mint most, viszont előírnám azt, hogy bizonyos év alatt, bizonyos mennyiségű tanfolyamon részt kell venni és itt megint a részvételre helyezem a hangsúlyt, nem annyira a számonkérésre. Nem vagyok benne biztos, hogy a számonkérésre is elegendő energia van, a vizsgáztatásra ha úgy tetszik. Én azt mondom, hogy a részvételre kellene helyezni egyelőre a hangsúlyt és elő kellene írni, hogy a bírónak bizonyos időn belül, és itt nem akarok rögtönözni, mert ez a pénztől függ, bizonyos számú képzésen részt kell venni, bizonyos mennyiségű tanfolyamon részt kell venni és ezt a részvételt értékelni kell, a bírósági munka értékelésénél figyelembe kellene venni.

Az elmúlt év májusában a szolgálati bíróság bevezetését javasoltam, akkor nem gondoltam, hogy ez a javaslat ilyen sikert arat. Azt látom, hogy az elképzelést az OIT is magáévá tette, ez nem új elképzelés, én nem vindikálom magamnak a szolgálati bíróság kitalálását, én csak azt mondom, hogy felvettem múlt év májusában. Nemzetközi tapasztalatok is vannak a szolgálati bíróságra, az uniónak is van egyfajta szolgálati bírósága. Nem új dolog, én azt hiszem, hogy be kell vezetni. Leveszi, sok problémát levesz a megyékről és egységes elvek, egységes szempontok alapján lehet mind a fegyelmi, mind a munkajogi, mind pedig az alkalmassági ügyeket ennek a szolgálati bíróságnak adni. Az OIT tudomásom szerint támogatta, az erről szóló szövegnyilatkozatot, én magam is hallottam, tehát azt hiszem, hogy az erről szóló jogszabályt el lehetne készíteni és be kellene vezetni.

A bírói munka értékelése. Jelenleg három és kétszer hat éves rendszer van. Én támogatni tudnék egy olyan elképzelést, ami az értékelést a bírói életpálya egészére kiterjeszti. Nem tartom ugyanakkor célszerűnek a túl rövid értékelési ciklusokat, azt mondanám, hogy meg kellene tartani ezt a három évet, ugye a kezdő bírák esetében és azt követően, nyilván nem akarok rögtönözni, de én azt mondom, hogy nyolc éves ciklusonként a bírói életpálya egészén lehetne értékelni. Lehet vitatkozni a számokon, hogy ez hat év vagy nyolc év, vagy ... de ennél rövidebb értékelési időt nem állapítanék meg. Óvakodnék attól, hogy a bírót nyomás alá helyezzük, hogy mondjuk három évenként értékeljük a tevékenységüket vagy négy évenként. Amikor befejeződik az egyik értékelés, akkor elkezdődne egyel kezdődne egy másik. Én azt hiszem, hogy értékelés kell, de meg kell találni a helyes egyensúlyt e téren, hogy a bíró önállóan végezze, tisztességesen -szándéka szerint tisztességesen - végezze a munkáját és ne legyen állandó nyomás alatt az értékeléseket tekintve, ugyanakkor a másik oldalról munkájának valamiféle rendszeres ellenőrzése lenne a bírói munka életpályán át történő értékelése.

A Legfelsőbb Bíróság vonatkozásában azt hiszem, hogy szükséges lenne a felülvizsgálati szabályoknak az áttekintése. A felülvizsgálattal támadható határozatok megváltoztatása különösen a polgári, ezen belül a munkajogi és a társadalombiztosítási területen. Ez talán csökkentené leterheltségben a Legfelsőbb Bíróság munkaterhét és itt nagyon halkán és zárójelben mondom, hogy talán. Ez azt is eredményezhetné, hogy a Legfelsőbb Bíróság jobban tudna a jogegységi feladataira koncentrálni. Nem kizárt, hogy a felülvizsgálati eljárás szabályainak áttekintése eredményeként bizonyos létszámcsoökkentés is elképzelhető lenne, de ezt ismét csak nagyon halkán mondom.

A jogegység kérdésében minden bíróságnak van tennivalója, a helyi bíróságok szintjétől kezdődően a Legfelsőbb Bíróságig. Olyan jogszabályi módosításokat javasolnék, amely az alsófokú bíróságok szerepét a jogegység biztosításában megerősítené. Szükséges lenne, hogy a jogegység szabályozása ne csak a bírósági szervezeti törvényben, illetve a Be-ben nyerjen szabályozást, hanem a civilisztika területén is. Én úgy tudom, hogy e vonatkozásban Legfelsőbb Bíróságon már születtek anyagok. Kívánom, hogy ezek az anyagok előkerüljenek és átfésülve ezekből eredmény is legyen.

Már korábban is mondtam, és ez egy újabb terület, szintén a jogegységgel összefügg, hogy értelmes, nyelvtudó, jogász fiatalokat lehetne alkalmazni a Legfelsőbb Bíróságon, akik nem akarnak bírók lenni, nincs ilyen szándékuk, de értelmesek, intelligensek és elemző munkát képesek végezni. Én azt hiszem, hogy egy ilyen joggyakorlat elemző csoport létrehozása szükséges. Hogy milyen státuszban, nyilván nem bírói státuszban, lehet, hogy újfajta adminisztratív kategóriát lehetne létrehozni számukra, ahol egyrészt biztonságban vannak, másrészt értékeli a tevékenységüket, harmadrészt nem kerülnek a bírói életpálya rendszerbe. Ez a csoport elemezhetné a joggyakorlat egységének érdekében a különböző bíróságok egy-egy jogterületének gyakorlatát és megfelelően előkészítve, segíthetné a jogegységi tanácsok és a kollégiumok munkáját.

Szükségesnek tartom, hogy a Legfelsőbb Bíróság, - ugye a Legfelsőbb Bíróság amikor az alsóbb fokú bíróságoknak egy-egy ítélkezési terület vizsgálatára javaslatot tesz ez a javaslattétel szívességi alapon megy- tehát én azt hiszem, hogy ha a jogegységet meg akarjuk erősíteni, szükséges, hogy ez a javaslat jogszabályon alapuló felhatalmazás lehessen. Ez nem hiszem, hogy különösebb plusz feladatot jelent, viszont a jogegységet megalapozza, és a jogegységet elősegíti.

A jogegységnél már szóltam róla korábban, hogy ugye vannak az öt és hét tagú jogegységi tanácsok. Itt egyrészt van egy probléma, hogy mi van akkor, hogyha korábban meghozott jogegységi határozatokat, elvi bírósági határozatokat, kollégiumi véleményeket megváltoztatják. Én azt hiszem, hogy nagyon fontos lenne és ezt nem csak a magyar, de a strasbourgi viszonyokból is látom, hogy nagyon fontos lenne, hogy ilyen kérdésekben egy szélesebb grémium döntsön, az hozza meg a jogegységi határozatot. Tehát el tudom képzelni, hogy a büntető, vagy polgári kollégium egésze döntsön egy ilyen kiemelt jelentőségű kérdésben, a korábbi jogegységi határozat megváltoztatásában. Fontosnak tartom azt is, és a jelen jogi szabályozás ezzel ellentétes, hogy a jogegységi tanács tagjait ne a jogegységi tanács elnöke jelölje ki. Én azt fontosnak tartanám, hogy ez objektív alapon legyen kiválasztva. Tehát el tudom képzelni, hogy a rendelkezésre álló bírákból, vagy tanácselnökökből az elnök (még a jelenlegi szabályozást is meg lehet tartani) objektív módon, mondjuk sorsolással válassza ki a jogegységi tanács tagjait. Nyilván az elnök, a jogegységi tanács elnöke, ismeri a bíró kollegák állásfoglalását. Nem mondom, hogy eszerint választja ki a tanács tagjait, csak

azt mondom, hogy ne is érhesse szó a ház elejét. Még a jelenlegi szabályozás megtartása mellett is lehetne egy olyan gyakorlatot folytatni, hogy a jogegységi tanács tagjait, valamilyen objektív módszerrel válasszák ki.

Szándékosan hagytam elképzeléseim végére a bírósági központi igazgatás kérdéseit. A Parlamenti meghallgatásomon korábban is mondtam, hogy ezek fontos kérdések, a bírálatok középpontjában állnak, és bármit mondok a bíróság igazgatás kérdéséről, és bárki bármit mond a központi bírósági igazgatás kérdéséről, nem lehet olyat mondani, ami mindenkinek tetszik. Tehát én ezért azt mondom, ami nekem kedves és amit én gondolok és önök döntsék el, hogy mely részletek tetszenek önöknek. Ráadásul ezek a kérdések olyan kérdések amik nem igazán a főbíró jelölt és még csak nem is az OIT kompetenciájába tartoznak. Mi vitatkozhatunk róla, beszélhetünk róla. Azt hiszem, hogy messze nem értek még nyugvópontra a különböző nézetek. Azt hiszem, hogy a parlamenti pártoknak kell ezekben a kérdésekben álláspontot megfogalmazni, hiszen kétharmados törvényekről van szó. Alapos szakmai és politikai egyeztetésekre van szükség ahhoz, hogy ezekben a kérdésekben érdemi változásokat lehessen elérni.

A kiindulópontom, és anélkül, hogy itt túl részletes akarnék lenni, az, hogy OIT 1997-es létrehozatala a jelenlegi szabályozás mellett és ezt ma már ki kell mondani, egy nagyon jó szándékú, nagyon előremutató, de igazgatási szempontból nem teljesen, vagy nem kellően átgondolt megoldás volt. Ez akkor talán nem is látszott, az idő elteltével fogalmazódnak meg vele szemben kritikák. A jelenlegi szabályzás az OIT tagjainak minden szubjektív törekvése, jó szándéka ellenére elmoszák a testületen belüli felelősségi viszonyokat, a nyilvánosság számára nem, vagy alig látható hogy lényeges kérdésekben, és ezt nagyon hangsúlyozom, hogy lényeges kérdésekben ki hogyan foglalt állást. Nem tetten érhetőek az OIT egyes tagjainak a Hivatallal való kapcsolatai. Nyilván én ezt kívülről mondom, tehát ebbe nem látok bele, az tudja, aki ezt belülről látja, de én kívülről így látom. Úgy gondolom, hogy a jelenlegi struktúra olyan, hogy bizonyos döntések elbírálásában az OIT tagjai, olyan tagjai is részt vesznek, akik abban a döntésben teljesen érdektelenek, illetve a dolog természeténél fogva érdekteleneknek kell lenniük. Tehát úgy gondolom, hogy a korábbi szabályozást újra át kell gondolni, meg kell nézni.

Fontos kérdés az OIT tagság létrejöttének kérdése. Az OIT bíró tagjai a szervezeti törvényben meghatározott eljárás szerint nyerik a megbízásukat, a küldöttválasztó értekezletek, az ezekkel kapcsolatos eljárások elkezdődtek, folyamatban vannak. A küldötteket megválasztották, és majd küldött értekezlet választja meg az OIT tagjait. Ezen eljárásnak nézetem szerint van egy nagy problémája, nevezetesen az hogy a küldöttek megválasztása létszamarányosan történik. Tudom, hogy ez aztán ingatag terület, ugye kis bíróság, nagy bíróság ellentéte, ki legyen képviselve, milyen arányban. Ha abból indulok ki, hogy az OIT egy központi igazgatási szerv és ebbe a bíró tagok az egyéni szakértelmüket viszik, akkor ez a nem a képviseleti elv kifejeződése. Ha a tagok az egyéni szakértelmüket hozzák, akkor tulajdonképpen mindegy, hogy melyik bíróságról jöttek. Az nem mindegy, hogy az OIT, amikor dönt egy-egy adott bíróságról, akkor mennyire a helyismeretnek, az adott viszonyoknak megfelelően határoz, de ez egy másik kérdés. Erre vannak technikák, meg kell hívni minden érintettet, és nyilván ez a gyakorlat is. Tehát én úgy gondolom, hogy a képviseleti elv újragondolása fontos lehet, de én ezt csak vitaként vetem fel, vitaalapként, elgondolásként, problémaként. Nyilván kis bíróságok jobban egyetértenek, nagy bíróságok kevésbé értenek egyet, vagy egyáltalán nem, de ebből a nézőpontból ezt a gondolatot lehet folytatni.

Mindebből az is következik, hogy én hosszútávon egyfajta rotációs rendszer, híve vagyok. Ezt kifejtettem korábban is, mondtam, hogy a bíró tagok vonatkozásában egyfajta rotációs rendszer vezetnék be, ami azt jelentené, hogy a fix terminus, a hat éves fix mandátumot

feloldanám, és azt mondanám, hogy az OIT bíró tagjainak mondjuk 1/3 része minden két, vagy három évben- választás szerint - kicserélődik. Ez a rotációs elv kombinálható azzal a másik elvvel, hogy az OIT testületében a különböző bírósági szinteken keresztül az ország minden régiója egy időben képviselve legyen valamilyen bírósági szinttel. Nem akarok improvizálni a szervezeti javaslatok felvázolásánál, az általam kifejtettek egy lehetséges elképzelés jelentenek, amit lehet súlyozni. El tudom képzelni azt, hogy bizonyos nagy bíróságoknak állandó részvételt biztosítsunk, vagy nagyobb gyakorisággal biztosítsunk az OIT-ben való részvételt.. Sokféle megoldás van, de tudomásul kell vennünk, hogy bármilyen megoldást fogadunk el az OIT átalakítására, ennek következménye van a külső és belső tagok egymáshoz való viszonya, az elnöki jogkör terjedelme tekintetében, az OIT-nak mint testületnek a Hivatalhoz való viszonya vonatkozásában, és egyéb szervezeti és hatékonysági következménye is lehet. Én itt csak azt hangsúlyoznám, hogy az ide vonatkozó javaslatok kimunkálása, ugye szintén kétharmados törvényről van szó, politikai konszenzus eredménye lehet. Szándékosan nem szólok bizonyos más kérdésekről, még sorolhatnám a azokat kérdéseket, amik szóba kerülhetnek. Azt hiszem, hogy egy koncepció bemutatásánál alapkérdésekre, alaptételekre kell szorítkozni.

Az elképzeléseim bemutatásának a végén még egyszer megköszönöm a lehetőséget és a figyelmet. Azt hangsúlyoznám, hogy ezeknek az elképzeléseknek egyetlen célja van, hogy a magyar igazságszolgáltatás szakmai színvonala emelkedéséhez hozzájáruljanak. Amennyiben bizalmat kapok, megválasztásom esetén ígérem, hogy a lehető legkollégialisabb légkörben - és ezt hangsúlyoznám - kérem és igénylem majd a kollégák támogatását szakmai kérdések megvitatásában és ígérem, hogy a magam részéről mindent megteszek, hogy a bíróságokat és a bírákat ért, időnként méltánytalan és alaptalan támadásokat visszautasítsam és semlegesítsem. Köszönöm szépen a figyelmüket.

Dr. Fazekas Sándor:

Köszönöm szépen a szakmai koncepció ismertetését. Megkérdem a Tanács tagjait, hogy van-e kérdés, észrevétel elnöki bíró úrhoz. Parancsoljatok. Soós elnök úrnak adom meg a szót.

Dr. Soós Gyula:

Köszönöm szépen. Tisztelt bíró úr, a szolgálati bíróságról szeretnék kérdezni, amelyet említett és 13 hónappal ezelőtt is utalt rá. Most úgy tűnik, hogy ketté vált az a gondolat, mely szerint a szolgálati bíróság a fegyelmi ügyeket vizsgálná és az életpálya során a bírói vizsgálatokat is végezné. Ezt is a szolgálati bíróság körébe kívánja bevonni az elképzelései szerint? Mármint a bírák munkájának vizsgálatát?

Dr. Baka András:

Ha rögtön válaszolhatok. Én azt hiszem, hogy a bíró munka értékelése az nem a szolgálati bíróság feladata lenne. A bírói munkát egy szolgálati bíróság nem tudja értékelni, a bírói munkát az tudja értékelni, amilyen körben a bíró mozog. Tehát a kollégiumvezetője, a tanács elnöke, a jogszabályban előírt és megjelölt személyek. Én azt hiszem, hogy azokban az esetekben, amikor az alkalmasság kérdése, vagy inkább az alkalmatlanság végső kérdése merül fel, ebben az esetben jöhetne a szolgálati bíróság, tehát én ilyen értelemben beszéltem a szolgálati bíróságról. A szolgálati bíróságnak az a legnagyobb előnye egyébként, hogy ezekben a nagy fajsúlyú kérdésekben, tehát ezekben a nagy fajsúlyú kérdésekben, egységesen ítéli meg az egész országban a bíró munkáját. Én azt hiszem vannak kellemetlen igazgatási feladatok, tehát amikor a kollegáról, akivel együtt dolgoztunk nem tudom hány éve, kiderülnek dolgok, vagy problémák és azt az elnököknek kell megítélnie. Ráadásul egy bíróságon nem biztos, hogy ugyanúgy ítélik meg az alkalmatlanságot, mint a másik helyen. Ezeknek a kérdéseknek az elbírálására lenne ez a szolgálati bíróság, amely országosan

egységesen kezelné ezeket a problémákat, bizonyos fokig levéve a terhet és a kényelmetlenséget a vezetőkről is, amit persze nem lehet teljesen levenni, ezt mindenki tudja, aki volt igazgatási vezető.

Dr. Fazekas Sándor:

Bánáti elnök úr, parancsoljon.

Dr. Bánáti János:

Köszönöm szépen. Bíró úr egyetlen egy kérdést hoznék fel azon témakörök közül, amelyre nem tért ki, de hát természetesen utalt rá, hogy sok kérdést nem érint, de ezt nagyon fontosnak tartanám. Nevezetesen a bíróvá válás, a jövődő bíró személyének kiválasztásának folyamatát. Nagyon fontosak az igazgatási kérdések, amelyről mi magunk itt sokszor döntünk, de hát valahogy a társadalom hosszú távú szempontjai közül, talán ez az egyik legfontosabb, hogy kikből lesz a következő 10-20-30 évben bíró Magyarországon. Ezért azt kérdezem, hogy azt a jelenlegi egyrészt jogszabályi háttérrel, másrészt, ha a többit nem is, de gondolom a Fővárosi Ítéltáblához tartozó bíróságok területén az elmúlt egy évben szerzett tapasztalatot a tényleges gyakorlatból a bíró válás folyamatáról, tehát azt a jelenlegi megoldást, amely tulajdonképpen a kompetenciát elosztja háromfelé, ad egy első szűrőt, szerepet annak a bírói testületnek, ahol a helyre lehetőség van, majd jön az igazgatási vezető, majd végül jön az OIT, lát egy papírt, lát egy előterjesztést és hoz egy döntést, jónak tartja-e? Ezt egyrészt a jogszabályi háttérrel, másrészt főleg a gyakorlatát, ha megismerte az egy év alatt, de feltételezem, hogy megismerte, megfelelőnek tartja-e, vagy lát-e súlyponti változtatásra szükségét.

Dr. Baka András:

Köszönöm szépen elnök úr a kérdést. A bíró személyének a kiválasztása én azt hiszem egy kulcskérdés. Tehát az, hogy ki kerül, kikből lesznek bírák és milyen előképzettség alapján, milyen ismeretek alapján és hogy ezt hogyan ítéljük meg ez kulcskérdés. Nagyon szeretném hangsúlyozni, hogy már van egy előrelépés, ugye a fogalmazóvá válás kérdéseiben. Tudjuk, hogy központi rendszer működik ebben, tudjuk, hogy a fogalmazóvá válás már nem úgy történik, mint korábban. Részletes vizsgát kell tenni, Akadémiai vizsgát kell tenni és a fogalmazók ezt követően kezdik meg a munkájukat valamilyen szintű bíróságon. Na most nagyon fontosnak tartom hogy, és ezt akartam is említeni, hogy a fogalmazók működésénél, amikor mondjuk a Fővárosi Ítéltáblára kerül egy fogalmazó, ott megismeri az ítéltáblai munkát. Az ítéltáblai munka megismerés az egy bírósági szintnek a megismerését jelenti, de tulajdonképpen a fogalmazónak végig kell menni, máshova is kell mennie, más bíróságok munkáját is, alsóbb fokú bíróságok munkáját is meg kell ismernie, hiszen majd oda fog kerülni. Ebből következik, hogy én pl. tudom, hogy a Fővárosi Ítéltábla és a Fővárosi Bíróság, Gatter elnök úr között van egyfajta megállapodás, tehát, hogy a Fővárosi Ítéltáblán működő fogalmazó az átmegy a fogalmazói életének egy bizonyos szakaszában a Fővárosi Bíróságra. Ez megállapodás, ez szívességi megállapodás, én azt hiszem, hogy ezt intézményesíteni kellene. Tehát amikor, ugye ez megint egy éles kérdés, amikor arról van szó, hogy bizonyos igazgatási jogosítványokat lehetne adni a tábláknak, akkor mindenki arra gondol, hogy pallóssal a tábla majd ott áll a bíróságok felett és ezt a pallóst időnként majd használja. Én azt hiszem, hogy az igazgatási jogosítványok tábláknak adása az azt jelenti, hogy ezeket a kérdéseket, ezeket a funkcionálás kérdéseket, tehát amit helyben, néhány megye együttműködése szükségessé tesz, ezeket megoldja. El tudom képzelni, hogy az a megállapodás, ami a fővárosban működik, az működjön más területeken, más táblákon. Nyilván elnök úr nem csak ezt kérdezte, hanem a másik részét, hogy a fogalmazó átmegy az első szűrőn és akkor az igazgatási vezető ugye dönt majd ezt követően az OIT erre a kérdésre

csak rábólint. Én azt hiszem, hogy ezt a rendszert sok kritika érte, mert helyit részesíthet előnyben.. Ugyanakkora kérdés nem ilyen egyszerű, a kérdés összetettebb. Ha van egy város, egy kis város, amelyekben tehetséges fiatalok vannak, egy olyan rendszert kell kidolgozni, amely figyelembe veszi a képességet és a képzettséget, figyelembe veszi, hogy az adott személy milyen eredményeket ér el és bizonyos mértékben figyelembe veszi azt is, hogy ott helyben lakik, tehát adott esetben a helyben lakás, a helyismeret, a város ismerete legalábbis ne jelentsen számára hátrányt hanem azonos feltételek esetén jelentsen előnyt. Azt nem tudom, hogy az OIT ezekben a személyi kérdésekben hogyan, milyen eljárás szerint határoz, milyen tényezőket vesz figyelembe. De el tudok képzelni olyat hogy és ez egy másik rendszer (a jelenlegi rendszert számos kritika érte), én el tudok képzelni egy olyan rendszert, hogy a bíróvá válás feltételeit is egységesítsük és próbáljuk meg, egy egyfajta központi szűrőn átvinni és átvezetni. Ez nem feltétlenül az OIT, az OIT nyilván a végső szót mondja ki, de el tudom képzelni, hogy az országban egységesítsük a bíróvá válás minden feltételét. Ugyanakkor ilyen rendszerben sem mindig nem tudok mit kezdeni azokkal a kérdésekkel, hogy hogyan vegyük figyelembe a helyi szempontokat. A helyi érdeket, a helyi szempontokat és a bíróvá válás országosan egységes szempontjait valamilyen módon harmonizálni és egységesíteni kell. Nem ismerem a pontos gyakorlatot, az OIT-nál feltételezem, hogy a személyi ügyek egy nagy csomagban kerülnek elbírálásra, vannak különleges megfontolást igénylő ügyek és vannak olyan személyi ügyek, amelyek kevesebb vizsgálatot és az előzetes szűrésnek köszönhetően kevesebb megfontolást igényelnek. Én nem tudom, hogy az OIT hogyan dönti el, én valószínűnek tartom, hogy az OIT egy ülésen, egy rövid idő alatt, egy napirendi pontként dönt ezekről a személyi kérdésekről egyszerre. Talán érdemes lenne a személyi ügyekre egy bizottságot létrehozni az OIT-on belül, akik előkészítik, lehetséges, hogy ez így van, lehetséges, hogy az OIT megelégszik a Hivatal előkészítésével, ezt nem tudom.

Elnök úr nem tudok jobbat válaszolni, azt tudom mondani összefoglalva, amit kifejtettem, el tudom képzelni, hogy a bíróvá válás feltételeit jobban egységesítsük, jobban központosítsuk, ugyanakkor bizonyos helyi szempontokat ebben a rendszerben lehet esetleg érvényesíteni, mert lehetséges, hogy valaki az ország egyik részén, mondjuk a versenyvizsgák eredményeképp, képzettsége eredményeképpen a legjobb, de Győrben lakik és nem kíván onnan elmenni, minden odaköti. A másik oldalról lehetséges, hogy valaki nem volt annyira kiváló, de a bíróság helyszínén lakik. Én azt hiszem, hogy ezt a két érdeket egységesíteni kellene, valahogy prioritást adni a minőségnek, prioritást adni a központi szempontoknak, de figyelembe venni bizonyos helyi szempontokat is. Nem biztos, hogy ezt jól látom.

Dr. Fazekas Sándor:

Köszönöm szépen. Ujkéry elnök úrnak adom meg a szót.

Dr. Ujkéry Csaba:

Két kérdést szeretnék feltenni bíró úrnak. Az első kérdés az, hogy a strasbourgi tapasztalatai alapján a döntések kommentálása, hisz tulajdonképpen ezt is érintette a bevezetőjében, miként történik, példaként felhozom azt a bizonyos sortűz ügyet, ami Magyarországon meglehetősen nagy érdeklődésre tartott számot. Kérdésem tehát az, hogy az a gyakorlat, ami Strasbourgban kialakult a döntések kommentálására átvihető-e Magyarországra? A másik kérdésem pedig, hogy a Legfelsőbb Bíróság irányításának eddigi gyakorlata, főleg a feladatmegosztások kérdése tekintetében tervez-e változtatást? Köszönöm szépen.

Dr. Baka András:

Köszönöm szépen elnök úr. Strasbourgban az az eljárás, hogy a döntéseket a bírák általában nem kommentálják, ugyanakkor joguk van rá Előfordul, hogy az adott bíró a saját országába hazamegy és beszél egy ítéletről, hogy milyen tényállás alapján született és hogy milyen jogi megoldást tartalmaz. Tehát Strasbourgban van jogi lehetőség a döntések kommentálására. Véleményem szerint Magyarországon nem dőlt el az a kérdés - alkotmányosan nem dőlt el az a kérdés -, hogy a bíró kommentálhatja-e kollegái döntését, vagy más befejezett döntését. Én azt tanácsolnám mindenkinek, hogy függetlenül attól, hogy ez az alkotmányos kérdés hogyan dől majd el, én azt tanácsolnám, és ahogy én érdeklődtem és a bíróságon beszéltem kollegákkal, ezzel kollegáknak a 90%-a egyetért, hogy ne kommentálják. Ne kommentálják a döntéseket, a bírói döntéseket, mert ha „bemennek” a média világába, az már egy új terület, az egy új világ, a média világa az egy más szakma. Abba a helyzetbe kerül a bíró, hogy a már meghozott döntéseit kezdi el magyarázni, értelmezni. Ha a döntés jó, akkor annak indokolásából, a döntésből és annak indokolásából, minden kiderül. Ha meg rossz a döntés, akkor meg azért nem tanácsolom, hogy megpróbálja magyarázni bárki is a meghozott döntését. Tehát függetlenül attól, hogy hogyan dől el majd ez a kérdés alkotmányosan, (tudom, hogy a hatályos magyar jogi szabályzás jelenleg tiltja ezt), ennek ellenére még ha lehetne is, én nem javasolnám a bíró kollegáknak a döntés kommentálását. Strasbourgban egyébként központi szóvivői rendszer van, de sokszor megkeresik az újságírók a bírókat, beszélgetnek a bírákkal, a gyakorlatról, ügyekről is kérdezik őket, de nem hiszem, hogy a strasbourgi rendszer teljes egészében ebben a vonatkozásban, a belső jogi viszonyokra is alkalmazható. Ha én beszélek egy angol ügyről, vagy egy francia, vagy egy máltai ügyről annak nemzetközi vonatkozásban kisebb a hatása, mint hogyha itt Magyarországon egy konkrét éles politikai ügyről beszélek, nem kell. Az én véleményem szerint lehessen kommentálni ítéleteket, el tudom fogadni azt az alkotmányos megközelítést, hogy a bíró beszélhet, ha akar, vállalva ennek ódiáját, felelősségét, terheit, de az én javaslatom az lenne, hogy a bíró ne beszéljen, mert ha jó a döntés magáért beszél, ha nem, akkor pedig nincs mit magyarázni rajta.

A Legfelsőbb Bíróság vonatkozásában én azokon a változásokon kívül, amiket itt mondtam, - itt azért elég sok mindent mondtam, főleg a jogegység területén, annak az értékelő csoportnak a tevékenységéről, joggyakorlat értékelő csoportról, mely egy új kategóriát jelenthet - más jellegű változást nem terveztem. Nem kizárt, hogy át kell tekinteni a Legfelsőbb Bíróság Szervezeti és Működési Szabályzatát, ez valószínű. Azt hiszem, hogy célszerű lenne - és itt a strasbourgi modell alkalmazható -, hogy a Legfelsőbb Bíróságon olyan központosított szóvivői rendszert alkalmazzunk, amely a Legfelsőbb Bíróság arca. Én tudom, hogy probléma lehet az, amikor a kollégiumvezetőkre hárítják ezeket a feladatokat, probléma lehet, hogyha megbízott bíró a szóvivő, ezért én azt hiszem, hogy egy szóvivői rendszert lehetne csinálni, vagy sajtótitkárt kell kinevezni. Kérdés az is, hogy a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettesének, majdani elnökhelyettesének, milyen jogköre legyen, ezzel kapcsolatban felmerülhet az is, hogy ha a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettesének a jogköre indokolja, akkor esetleg el kell gondolkodni, hogy a főtitkári pozíció betöltésre kerüljön-e. Én nem akarok rögtönözni ezen a téren, mert ez időelőtti lenne.

Dr. Fazekas Sándor:

Köszönöm szépen. Laky elnök úr parancsolj.

Dr. Laky Ferenc:

Köszönöm szépen bíró úr! Kapcsolódnék az elhangzottakhoz, részben sajtó-kérdések megítéléséhez, hát itt most már részben kaptam rá választ. Az lett volna a kérdésem, hogy

van-e kialakult elképzelése a bíróságok és a sajtó viszonyának máskénti rendezéséről? De, hát hallom akkor igazi kikristályosodott nézete még nincs. Az mindenképpen fontos kérdés, szeretném ismételtelen felhívni a figyelmet, hogy a bíróságok megítélése az miként jelenik meg a közvélekedésben, hogy ennek nem kétséges módon az egyik része a felek véleménye, tapasztalata, másikat pedig a médiák közvetítik. Hol alapos, hol alaptalan kritikák jelennek meg, ezt pontosan tudjuk, a bőrünkön érezzük, hogy miről beszélünk. Erre való reagálás rendkívül fontos, mert hát végül is így lehet, többek között a bíróságok munkáját minősíteni, értékelni, és a közvélemény-kutatók is mindig az egyes személyek véleményére utalnak. Ez egy fontos kérdés lenne a jövőt illetően, valószínűnek tartom, hogy itt átalakításra lenne szükség, itt a Legfelsőbb Bíróság kapcsán már hallhattunk elképzéseket, de itt most szó van az OIT-ről, és valamennyi bíróság sajtómunkájáról. Ez a feladat egyébként sziszi-fuszi, nem látványos, rendkívül sok munkával jár és az eredménye az időnként egészen kicsi, pici, amit valamiképpen meg kellene mozdítani. A másik, ami részben ehhez is kapcsolódik az az, gondolom, hogy mindenki előtt ismeretes, hogy azért a bírakat egyre több támadás éri verbálisan, ma már tettelesen is, ha így tetszik. Ezen bizonyára változtatni kellene, biztos, hogy valamit tenni kell ennek érdekében, ennek vannak jogszabályi megoldási lehetőségei, technikai feltétel-rendszere is létezhet. Ebben a kérdésben van-e kialakult álláspontja Bíró Úrnak?

Ennyi lenne, köszönöm szépen.

Dr. Baka András:

Köszönöm szépen Laky elnök úr kérdését. A bíróságok és a sajtó viszonya - én az elején azt mondtam, és a strasburgi bíróság például pregnáns példa erre -, hogy amit lehet tegyünk közzé. Amit lehet, de én nem mondom azt, hogy minden gyámügyi tárgyalást tegyünk fel az internetre, hirdetve, hogy gyámügyi tárgyalás lesz, mert ez mindennapos dolog és nem igazán érdekli a közvéleményt, aki oda megy az megnézi, akit érdekel az megnézi a tárgyalási jegyzéket. Tehát nagy ügyeket, nagy ügyek tárgyalását, azt közzé kellene tenni az interneten, tehát azokon a bíróságokon, ahol ez nem működik, az ítéletláblákon tudomásom szerint ez működik, legalább is a fővárosban. Hiszem, hogy nagy ügyek tárgyalása a közvélemény figyelmét kiváltja, a nagy ügyek tárgyalását előzetesen meg kell szervezni, Strasburgban például háromféle mechanizmus van, veszélyes ügyek, tehát komoly biztonsági kockázatot jelentő ügyek, közepes és veszélyt nem jelentő ügyek. Ezeket az ügyeket előzetesen beosztjuk. A bíróságok és a sajtó számára minden olyan ügyet közzé kell tenni, aminek a tárgyalása nyilvános. Feltételezésem szerint az OIT-ban már nagyon sok vita volt, hogy mit tegyünk közzé és mit ne tegyünk közzé. Ami nem titkos és a köz érdeklődésére számot tarthat, ott ki kell nyitni az ablakot és tudomásul kell venni, hogy társadalmi érdeklődés van, ezt ki kell elégíteni, a sajtó tudósít, a sajtó informál, és a köznek meg joga van ezekre az információkra. Ami a bíróságok helyzetét illeti a sajtóban és a közvéleményben mindenképpen egy hátrányos helyzet. Ezt tudomásul kell venni, ez egy alapvetően hátrányos helyzet. Ugyanis, ha egy bíróságon egy fél pert veszít, akkor ugye ő, - esetleg még az sem kizárt, hogy a jogi képviselője - szidja a bíróságot. De az sem biztos, hogy a pernyertes fél nem szidja a bíróságot, mert ő sem elégedett. A joghoz is mindenki ért, tehát sokan vannak, és ezt Magyarországról is mondom, akik előre tudják az ítéletet, Strasburgban is tudják az ítéletet, előre, megmondják, hogy ilyen, vagy olyan ítélet lesz és ha nem olyan ítélet lesz, akkor elégedetlenkednek. Ennek ellenére én azt vallom, hogy ez a kritika a sajtó joga, a nyilvánosság joga, ugyanakkor azt mondom, hogy a bíróságok számára ez egy olyan hátrányos helyzet, amit el kell tudni viselni. Számtalan olyan ügy volt például Strasburgban is, hogy égtek a bíróság telefonvonalai, mindenki a bíróságot szidta. Mondjátok meg azoknak - bocsánatot kérek a kifejezésért - „azoknak a hülye bírónak”, írta főcímben az egyik nagy

nemzetközi napilap, égték a telefonok, nem lehetett telefonálni. Három napon belül lecsengett az ügy, az ítélet maradt. A sajtóval való viszony korrekt kell hogy legyen, de szükségesnek tartanám ennek a kérdésnek az átfogó áttekintését. Egyrészt meg kellene nézni az összes OIT szabályzatot, hogy a nyilvánosság szempontjainak mennyiben tesznek eleget, ezeket átfésülném. Megnézném azt, hogy mit lehet megváltoztatni, mit lehet még jobban nyitottá tenni, mit lehet és mit indokolt még jobban a közvélemény részére biztosítani... Feltételezem, hogy a legtöbb bíróságon működik szóvivő rendszer, vagy sajtótitkári rendszer, azt hiszem, hogy ezt is át kéne tekinteni, ugyanakkor nem vagyok benne biztos, hogy minden bíróságra uniformizált rendszert kellene alkalmaznunk. A rendelkezésre álló alkalmas személyek száma korlátozott, aki a sajtóval megfelelő kapcsolatot tud tartani, aki megfelelően ki tud állni a nyilvánosság elé, aki megfelelően tudja a szakmai kérdéseket képviselni. Tehát nem biztos, hogy egységes rendszer kell, de az biztos, hogy kell, hogy legyen minden bíróságon valaki, aki a sajtóval, ha szükséges, rendszeres kapcsolatban áll és tájékoztatja mindarról a sajtót, ami a közérdeklődésre számot tarthat. A bíróság működése és az OIT működése körül nem lehet titok. Egy valamit szoktam hangsúlyozni, ez a rendszer ez közpénzt használ fel a közpénzek felhasználásáról számot kell adni, a közpénz felhasználása pedig az is, hogy hogyan, milyen minőségben és módon működik egy bíróság, vagy maga a bírósági szervezet. Erre az információra pedig joga kell, hogy legyen mindenkinek, akit ez érint, vagy érdekel.

A bírákat érintő támadások, konkrét fizikai támadások, én azt hiszem, átnézve az OIT jövőbeni napirendjét, és a közeljövőben történő elképzeléseit, azt hiszem az OIT egyik napirendi pontja, hogy a tárgyalótermek biztonságáról értekezzen. Látom az ítéletábrán, ha nagy ügy van és Gatter elnök úr is szembe nézett már ilyen esettel a Fővárosi Bíróságon, tehát amikor egy bíróságon úgynevezett nagy ügyet tárgyalnak akkor a rendfenntartás problémát okozhat. Az utcai rendfenntartás a rendőrség dolga, de a belső rendfenntartás az adott esetben az adott bíróság dolga és a bíróságok, sem a kisbíróságok, de sokszor a nagyobbak sincsenek feltétlenül felkészülve arra, hogy tömegjeleneteket tudjanak kezelni. Nyilván szabályozni kell a beléptetés rendjét, pontosan meg kell határozni, hogy hány ülőhely van, mennyi embert lehet beengedni a bíróságra, erre előzetesen készülni kell. Mindenre nem lehet felkészülni, azt nem lehet ígérni, hogy egy kisebb ügy tárgyalásán soha nem történik rendkívüli esemény. Azt hiszem, hogy a tárgyalóteremben történtek bizonyos értelemben megfelelő tárgyalásvezetéssel, határozott és erőteljes, szigorú tárgyalásvezetéssel szabályozhatók. Hogy azok az eszközök, amelyeket a jogszabályok adnak elegendőek-e, tehát a bizonyos bírságotások, a tárgyalóterem rendjének fenntartására szolgáló eszközök, ez az eszközrendszer elegendő-e, vagy még növelni kell, ezt meg kell vizsgálni. De garancia nincs, a viszonylag jól biztosított strasbourgi bíróságon leöntöttek már valakit marhavérrel. Nincsen garancia arra, hogy ilyen atrocitások nem fordulnak elő. A beléptetési szabályokat alaposan át kell nézni és valamiféle ügyeleti rendszert is indokolt lehet kialakítani, el tudom képzelni, hogy együttműködnek a bíróságok, pl. adott esetben a székhelyen lévő bíróságok biztonsági emberei közül át lehetne kérni néhányat egy másik bíróságra bizonyos kiemelt tárgyalás biztosítására.

Dr. Fazekas Sándor:

Köszönöm szépen. Gatter elnök úr parancsolj.

Dr. Gatter László:

Köszönöm elnökhelyettes úr. A bíró úr beszélt a jogegységről és ezzel kapcsolatos lenne az én kérdésem, már csak azért is, mert jelentős kritika éri az egész bírósági szervezetet a tekintetben, hogy nincs egységes ítélkezés az országban. Kommunikációs probléma is van én úgy érzem, mert nagyon gyakran összekeveri a sajtó az első és a másodfok, vagy rendkívüli jogorvoslat során történő eltérő döntéseket az egységes ítélkezési gyakorlattal, ami

nyilvánvalóan összekeverése a fogalmaknak. Tehát van ebben egy kommunikációs kérdés is. A másik és igazából erre irányulna az én kérdésem, hogy milyen szerepet lát a jogegységben az ítélőtáblának a bíró úr, hiszen azt is látjuk mi, hogy a Legfelsőbb Bíróság amikor abba helyzetbe kerül, hogy valamilyen jogegységi kérdésben állást foglal, akkor lehet, hogy már utána vagyunk az eseménynek. Lehet, hogy időben nagyon elválnak a probléma és az azzal kapcsolatos döntés, az ítélőtábla nyilvánvalóan sokkal közelebb van az első és az aktuális másodfokú ítélkezéshöz. Igazából ez a kérdésem és ebből a szempontból a táblának az együttműködése is természetesen.

Dr. Baka András:

A jogegység kérdését az ítélőtáblán feladatom volt szemlélni, hiszen én nem az Elnök Asszony, hanem a Polgári Kollégiumvezető Asszony mellett, mint elnöki bíró tevékenykedtem, tehát a kollégiumi ülések összehívása, az anyagok előkészítése is feladatom volt. Ebből következik, és ez, ha az elmúlt egy évet értékelem talán az egyik legnagyobb tapasztalatom az volt, hogy hogyan történik a jogegység kezelése és a jogegységi kérdések tárgyalása a bíróságon. Meghívtuk, és hivatalból részt vesznek az érintett és területen lévő bíróságok kollégiumvezetői és ugye az ítélőtábla ülésén a Legfelsőbb Bíróság illetékes kollégiuma is részt vesz. Polgári kollégiumnál Wellmann kollégiumvezető úr rendszeresen részt vett. Nekem az a véleményem, hogy a jogegység az nem csak Legfelsőbb Bírósági feladat, de a Legfelsőbb Bíróságnak meghatározó szerepe kell hogy legyen a jogegység biztosításában. Kérdés persze, hogy a Legfelsőbb Bíróságnak megvan-e minden eszköze a jogegység biztosításához. Az előzőekben már említettem, hogy egy-egy vizsgált terület joggyakorlatának adataihoz tulajdonképpen szívességi alapon jut hozzá. Azt hiszem tehát, hogy a Legfelsőbb Bíróságnak jogszabályban kellene jogkört biztosítani arra - és ezt említettem is, hogy amikor bizonyos kérdéseket vizsgál, akkor az arra vonatkozó információt és ítélkezési gyakorlatot beszerezhesse. A Legfelsőbb Bíróság mellett az ítélőtáblák, az ítélőtábla az az ugye az ítélkezési rendszerben egy, ha úgy tetszik bírósági régiónak a szerve. Abban a régióban az ítélőtáblának nagyon fontos feladata, hogy a jogegység megvalósuljon. Nem vagyok benne biztos, hogy pusztán az ítélőtábla kollégiumi ülésén való részvétel elegendő, el tudom képzelni, hogy itt más megoldásokat is lehetne alkalmazni. El tudom képzelni, hogy megyékben keletkeznek olyan kérdések, olyan jogegységi problémák, amelyek elsikkadnak. Én gondolom, hogy talán még szorosabbra kellene fűzni azt a munkát, ami az ítélőtábla és a megyék között fennáll a jogegység kérdésében. Ez tipikusan olyan dolog egyébként, ami ha úgy tetszik az ítélőtábla szakmai jogosítványa, valójában arról van szó, hogy van egy kérdés amit régióként kell megoldani. Na most elnök úr egy fél mondatban utalt rá, hogy nem csak az ítélőtáblák területén, hanem az ítélőtáblák közötti jogegységet is meg kell valósítani, tehát a régiók jogegységét. Erre vonatkozóan viszonylag kevesebb a tapasztalatom, azt tudom, hogy kollégiumvezetők rendszeresen üléseznek, de hogy az ítélőtáblák hogyan biztosítják a jogegységeket, itt azért vannak problémáim. Én azt hiszem, hogy ezt is valahogy intézményesíteni kellene, az más kérdés, hogy az ítélőtáblák mérete és feladata különböző. Vannak olyan ítélőtáblák, ahol egy tanács működik egy területen, vagy két tanács, máshol ez lényegesen összetettebb és nyilván más problémák jelentkeznek ott, ahol egy tanács működik és ahol hat-nyolc tanács működik. Én úgy gondolom, hogy az ítélőtáblák közötti jogegységet még erősíteni kellene.

Dr. Fazekas Sándor:

Köszönöm szépen. Bánáti elnök úr kért szót.

Dr. Bánáti János:

Köszönöm egy téma miatt kértem vissza a szót. Bíró úr többször tért vissza az általam is nagyon fontosnak tartott elvre, a nyilvánosságra és példaként hozta, hogy milyen jó lenne hogyha a tárgyalások, legalábbis a fontosabbak megjelenének az interneten. Nyilvánvalóan abból a célból, hogy az érdeklődő hallgatóság ilyen értelemben előre értesüljön, hogy milyen ügyet hol tárgyalnak. Ennek a fényében kérdezem, hogy tud-e arról és helyesli-e azt a gyakorlatot és megint eljutunk a kompetenciáig, hogy egyes bírságoknál, jelesül pont a Fővárosi Ítéltábla büntető kollégiumának helyt adó Legfelsőbb Bíróság épületébe a bejutás az egyszerű hallgató számára lényegében majdnem lehetetlen. Múltkor egy affér után nekem megmutatta a köztársasági őrezred parancsnoka, a szerintem ma is hatályban lévő utasítást, amely egyrészt a személyazonosság igazolásához köti a belépést az épületbe, tehát az egyszerű hallgatónak igazolni kell a személyazonosságát, hogy beléphessen és egyes napokon idézést követelnek meg a belépéshez. Az adott esetben nekem kellett kimenni az idézéssel és igazolvánnyal nem rendelkező vádlottat igazolni, hogy beléphessen a Legfelsőbb Bíróság épületébe. De ugyanerről hallottunk bizonyos megyei bíróságnál, ahol szintén adott időszakban olyan rendelkezést adott ki a megyei bíróság elnöke, hogy csak az idézett személy léphet be a bíróság épületébe és ez újra elvezet az általam csökönyösen ismételt kompetencia kérdéséhez, hogy vajon pl. ez a kérdés, hogy a bíróság épületébe való bejutás a megyei bíróság elnökének a kompetenciája kell, hogy maradjon és így eltérő az adott esetben az országban, vagy ez egy olyan fajsúlyú kérdés, amely az OIT hatásköré kellene hogy kerüljön és egységesen kerüljön szabályozásra az országban. Köszönöm.

Dr. Baka András:

Köszönöm szépen Elnök úr a kérdést. Nekem az a véleményem, hogy egy egységes szabályozás szükséges, az hogy érvényesülhessen az az alapelv, amelyet mind a polgári, mind a büntetőeljárás törvények szabályoznak, nevezetesen a tárgyalóterembe bejutás jogát, a tárgyalótermi nyilvánosságot. Én azt hiszem, hogy talán nem kellene személyi azonosságot kérni attól aki a bíróság épületébe megy. Ugyanakkor viszont fontosnak tartom, hogy a fizikailag megvalósuljon, hogy az illető a tárgyalóterembe menjen és ne a bíróság épületében máshol kóboroljon. Ez egy lényeges dolog. Erre számtalan gyakorlat és példa van külföldi bíróságokon, amikor be lehet menni a tárgyalóterembe, a tárgyalótermi részbe, de a bíróság többi része el van zárva, az nem hozzáférhető más számára. Én azt hiszem, hogy egységes szabályozást kellene itt kidolgozni. Az alapelv az hogy a tárgyalás nyilvános, be lehet menni és ahhoz nem kell személyazonossági. El tudok viszont ugyanakkor képzelni olyan eseteket, amikor korlátozottak a férőhelyek, nagy létszámú vagy nagy érdeklődésre számot tartó tárgyalás van, rendkívül kényes ügyben, ebben az esetben előre számozott helyeket adnak ki, mert előre kell igényelni a jegyeket a sajtó és más bejutni szándékozó számára és ebben az esetben, ilyen esetekben a személyazonosság kérése és igazolása szükséges. Az elnök úr által említett esetekben, amikor a Legfelsőbb Bíróság idézést kér, én nem vagyok teljesen tisztában, de én rendszeresen látom hogy a Legfelsőbb Bíróságon komoly nagy biztonságot igénylő tárgyalás van, amit nem is a Legfelsőbb Bíróság tárgyal, hanem Pest megye, és a helyiségeit rendelkezésre bocsátották a Legfelsőbb Bíróságnak, mert egyszerűen nincs máshol hely, vagy nem tudom milyen okokból. Ilyen ügyekben, tudomásul kell venni, hogy fokozott biztonsági intézkedések vannak életben. Ha szabályzás van, akkor a szabályozásnak ki kell térni arra, hogy a fokozott biztonságot igénylő ügyekben milyenfajta bejutási és milyenfajta igazolás kell. Ez a dolog természetéből következik. Általában azt mondom, hogy nem kell különleges procedúra, általában be lehet menni a közönség által rendelkezésre álló területekre, más területekre viszont nem lehet, vagy meghatározott célból és akkor lehet, hogy az igazolás szükséges, hogy ki megy fel, melyik emeletre és kivel beszél, a fokozott biztonságú ügyeknél

pedig egyértelmű, hogy más szigorúbb szabályok léteznek. Teljesen egyetértek, központi szabályozás kellene ebben a kérdésben.

Dr. Fazekas Sándor:

Köszönöm szépen. Bárki részéről, a Tanács tagjai részéről van-e még kérdés, észrevétel a vélemény-nyilvánítás előtt? Elnöki bíró úr részéről van-e még további észrevétel? Köszönöm szépen. Befejeztük a meghallgatást és vélemény-nyilvánítás következik titkos szavazás formájában.

- ● - - ● - - ● - - ● - - ● - -

Ismertetem az Országos Igazságszolgáltatási Tanács véleményét, titkos szavazás formájában nyilvánított a Tanács véleményt, a Tanács támogatja dr. Baka András bíró úr Legfelsőbb Bírósági elnöki tisztre történő megválasztását. A szavazati arány a 14 érvényesen leadott szavazat 11 támogató és 3 nem támogató szavazat volt. Gratulálok a támogatáshoz.

Dr. Baka András:

Köszönöm szépen Elnök úr, köszönöm szépen a korrekt meghallgatást és a Tanács tagjainak a támogatását. Én bízom abban most is, és megválasztásom esetén is, hogy a lehető legkorrektebb együttműködés alakul ki a Tanács tagjai között, a lehető legharmonikusabb együttműködés az igazságszolgáltatás javítása érdekében, amelyben mindannyian érdekeltek vagyunk. Köszönöm szépen még egyszer.

Dr. Fazekas Sándor:

Köszönöm szépen a részvételt.